

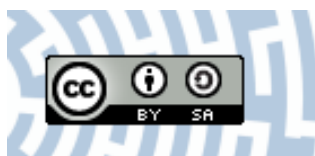

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą

Author: Wioletta Hajduk-Gawron

Citation style: Hajduk-Gawron Wioletta. (2018). Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 309-311). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą

O cytacie

Cytat pochodzi z utworu księdza Jana Twardowskiego *Śpieszmy się*. Wiersz jest dedykowany Annie Kamieńskiej – polskiej poetce, z którą autor był zaprzyjaźniony.

Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą
zostaną po nich buty i telefon głuchy
tylko to co nieważne jak krowa się wlecze
[...]

Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą
i ci co nie odchodzą nie zawsze powrócą
i nigdy nie wiadomo mówiąc o miłości
czy pierwsza jest ostatnią czy ostatnia pierwszą

Utwór mówi o przemijaniu i o potrzebie kochania, zauważania spraw codziennych oraz ludzi obok nas, o których w pędzie życia zapominamy. Pierwsze słowa wiersza: „śpieszmy się kochać ludzi”, stały się niezwykle popularne i są często cytowane. Sam jego autor dostrzegał codzienne użycie tego fragmentu: „Poświęciłem Annie wiersz *Śpieszmy się*. Teraz jest najbardziej popularny, przydaje się na wesele, ślub i na pogrzeb. Słowa »Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą« stały się wręcz aforyzmem. Niedawno usłyszałem je w zakrystii, dokąd przyszła młoda dziewczyna i powiedziała: »Proszę o ślub. Jak najszybciej«. Spojrzałem na nią podejrzliwie i zapytałem: »Skąd ten pośpiech?« – »Słyszał ksiądz to powiedzenie: 'Śpieszmy się...'? Śpieszę się, żeby mi nie uciekł«” (Twardowski 2007, 137).

O autorze i jego twórczości

Jan Twardowski (1915–2006) urodził się w Warszawie. W wieku 33 lat przyjął święcenia kapłańskie i rozpoczął służbę Bogu. Zanim ukończył seminarium duchowne, studiował polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Ksiądz Twardowski urodził się w typowej inteligentnej rodzinie chrześcijańskiej, w żartach mawiał, że żałuje, iż nie pochodzi z rodu baśniowego czarnoksiężnika PANA TWARDOWSKIEGO.

Wiersze Jana Twardowskiego reprezentują WSPÓŁCZESNĄ LIRYKĘ RELIGIJNĄ. Głównymi tematami jego utworów są Bóg, przyroda i miłość. Ta ostatnia w opinii księdza jest najważniejszym motywem jego poezji: „Miłość to mój temat. Nieraz ludzie dziwią się, że ja, ksiądz, piszę tyle o miłości. Stale o niej słucham, wiem, jak jest ważna dla każdego” (Twardowski 2007, 295). Spora część tekstów Twardowskiego jest skierowana do dzieci – zmniejsza w nich dystans między światami ludzkim i boskim, w obrazowy sposób tłumaczy wiele zawiłości (np. *Zeszyt w kratkę. Rozmowy z dziećmi i nie tylko z dziećmi, Utwory dla dzieci*). Twórczość księdza była tłumaczona na wiele języków, sam autor jeździł też na spotkania z miłośnikami swojej poezji. W autobiografii tak podsumował swoje zagraniczne wojaże: „I pomyśleć, że byłem w New Yorku – i nie zgubiłem się!” (Twardowski 2007, 156).

Nawiązania

Anna Kamieńska w odpowiedzi na dedykację księdza Jana Twardowskiego napisała wiersz *Puste miejsca*:

Nikogo nie zdążyłam kochać
choć się tak spieszyłam,
jakbym musiała kochać tylko puste miejsca
[...]
tak się spieszyłam kochać
i oczywiście nie zdążyłam

Warto wiedzieć

- PAN TWARDOWSKI – postać legendarnego magika zamieszkującego Kraków w XVI wieku. Według legend Twardowski oddał duszę diabłu w zamian za tajemną wiedzę. Jest bohaterem wielu baśni i legend (np. *Pani Twardowska* Adama Mickiewicza, *Mistrz Twardowski* Józefa Ignacego Kraszewskiego), z których dowiadujemy się, jak czarnoksiężnik wykorzystuje swoją moc, aby pomagać innym. Jedna z legend mówi, że szlachcic ten obecnie mieszka na Księżycu – został tam po ucieczce przed diabłem, który przyszedł po jego duszę. Istnieją też przesłanki, że Twardowski to postać autentyczna. Tomasz Bagiński wyreżyserował serię krótkich filmów *Legendy polskie*, gdzie bohaterem dwóch części jest Twardowski.

- WSPÓŁCZESNA LIRYKA RELIGIJNA – podejmuje tematykę doznań religijnych zarówno w perspektywie pełnego oddania i zawierzenia Bogu, jak i w perspektywie polemiki, zwątpienia oraz braku wiary. Autorzy, którzy pisali wiersze w tym nurcie, nie zawsze zajmowali się tylko tematyką religijną. Zaliczyć tu można niektóre utwory Tadeusza Różewicza, Stanisława Grochowiaka, Wisławy Szymborskiej, Anny Kamieńskiej.

Z opracowań

[...] jest to poezja, która woli konkret od abstrakcji [...]. Filozofia ks. Twardowskiego zakłada afirmację świata danego nam przez Boga, jest wysiłkiem zrozumienia go w całej dialektycznej złożoności, ułomności natury ludzkiej, zawieszanej między dobrem a złem. [...] Dla stylu poety charakterystyczna jest umiejętność ujmowania myśli w zwięzłe, aforystyczne formuły, w których poeta operuje paradoksem, skrótem myślowym, elipsą. Na tym polegają niespodzianki obrazowania w poezji ks. Twardowskiego.

Matuszewski 1995, 327

Pojęcia: nieba, piekła, grzechu, stworzenia świata i pierwszego człowieka są tak zakorzenione w naszej kulturze, że każde katolickie dziecko, bez względu na poziom wiedzy i jakość wiary rodziców, prędzej czy później zacznie się z nimi oswajać i na swój sposób je interpretować. Twardowski daje przykład, jak uporać się z pojęciami wymagającymi nie tylko wyobraźni, ale i doświadczenia. [...] Przekonuje nas, że w ogóle możliwe jest zrozumienie nauki Chrystusa przez ośmiolatka, który wyobraźnię ma ogromną, a doświadczenie niewielkie.

Czaplicka-Jedlikowska 2012, 24

Bibliografia

- Czaplicka-Jedlikowska A., 2012: *Zwyczajna niezwykłość. O wieloaspektowym charakterze tekstów Jana Twardowskiego dla dzieci*. Bydgoszcz.
- Matuszewski R., 1995: *Literatura polska 1939–1991*. Warszawa.
- Twardowski J., 2006: *Autobiografia*. T. 1. Kraków.
- Twardowski J., 2007: *Autobiografia*. T. 2. Kraków.

Wioletta Hajduk-Gawron